

Mozes en Aäron bij farao

Periodethema: Mozes
Exodus 5-6 en 7: 1-13

VOORAF

Mozes en Aäron hebben de oudsten van het volk Israël ontmoet. Zij hebben Gods verlossingsplan aan hen bekendgemaakt. De reactie van de leidslieden was bemoedigend voor beide broers. Maar de ontmoeting met de Farao zal heel anders verlopen. Ter verduidelijking beperkt deze uitleg zich niet tot Exodus 5, maar wordt ook hoofdstuk 6 en een deel van hoofdstuk 7 behandeld.

UITLEG VAN DE TEKST

a. Mozes en Aäron voor Farao (Ex. 5: 1-21)

De Heere had Mozes en Aäron van tevoren gewaarschuwd dat de Farao niet naar Zijn Woord zou luisteren. Maar dat alles zo slecht zou aflopen, hadden zij waarschijnlijk niet verwacht. Mozes en Aäron boodschappen Gods Woord aan de Farao: 'alzo zegt de HEERE, de God Israëls: laat Mijn volk trekken, dat het Mij een feest houde in de woestijn' (vers 1). De Farao denkt er evenwel niet over om te luisteren naar een God Die hij niet kent. Hij zegt dat hij niet weet wie de HEERE is en wil hij ook niets met Hem te maken hebben. Hij piekert er niet over om het volk te laten gaan (vers 2). Waarschijnlijk denkt de Farao dat hij er hiermee van af is. Daarin vergist hij zich dodelijk... Ondertussen proberen Mozes en Aäron de Farao tot andere gedachten te brengen (vers 3). Hoe meer zij dat doen, hoe meer de Farao zich verhardt. Hij verwijt de boodschap-

pers van God dat zij het volk van hun werk afhouden (vers 4-5). Hij zal het volk zijn vermeende luiheid afleren. Hij geeft bevel de onbarmhartige slavendienst van de Israëlieten ernstig te verzwaren. Tot nog toe werd het stro dat nodig was voor het bakken van de tichelstenen aangeleverd door anderen. Voortaan moeten zij zelf zorgen voor stro. Toch worden ze gedwongen om net zoveel stenen te produceren als tevoren (vers 6-9). Eigenlijk is het onbegonnen werk om aan de onredelijke eisen van de Farao te voldoen. Maar als het niet lukt om de vastgestelde hoeveelheid klaar te maken, worden de mannen die voor de stenenproductie verantwoordelijk zijn, onbarmhartig afge-ranseld (vers 10-14). Eerst denken zij dat zij nog een beroep op Farao's barmhartigheid kunnen doen. Zij gaan naar hem toe en wijzen hem op het volstrekt onredelijke van zijn eisen. Dan merken zij dat het menens is bij de Farao. Van hem hoeven zij geen medelijden te verwachten. Zij worden in de grond geboord met meedogenloze verwijten. Wil-len zij een offer brengen aan de HEERE? Wérken zullen zij, luiaards die ze zijn (vers 15-18)!

De leiders van het volk Israël beseffen dat het er slechter met hen voor staat dan ooit tevoren. En dat terwijl de nood hun al tot aan de lippen was gestegen (vergelijk Ex. 2: 23-25). Woedend worden zij op Mozes en Aäron. Wat komt er nu terecht van hun mooie woorden? In plaats van verlossing wordt de onbarmhartige slavendienst nóg zwaarder. Zij bedreigen Mozes met Gods oordeel. Want dit wordt hun dood. En dat is Mozes' schuld (vers 19-21).

b. Gods bevelen aan Mozes (Ex 5: 22 - 6: 12)

Wat moet het voor Mozes moeilijk zijn geweest. Zou het allemaal opnieuw op een grote mislukking uitlopen, zoals veertig jaar geleden? Nu is niet alleen de Farao boos op hem. Hij heeft ook het vertrouwen van zijn volk verspeeld. Wat moet er van verlossing terecht komen?

In zijn grote nood gaat Mozes tot de Heere. Eigenlijk kan Mozes alleen nog maar vragen: 'Heere, waarom?' (vers 22-23) Toch gaat Mozes met zijn bittere vragen en verdriet naar de Heere. Daar is hij op het goede adres. Dat zal blijken. Op wonderlijke wijze bemoedigt de Heere Zijn moedeloze knecht. Eigenlijk doet de Heere niets anders dan herhalen wat Hij al heeft gezegd. Daarin blijkt Zijn betrouwbaarheid. Hij blijft onvoorwaardelijk bij Zijn Woord. Hij zal Zijn volk bevrijden uit de macht van Egypte. Hij zal Zijn volk laten trekken. En Mozes zal er persoonlijk getuige van zijn (vers 24). Ook in Zijn verdere woorden laat de HEERE weten dat Hij blijft bij Zijn Woord. Hij heeft Zich in het verleden reeds bekendgemaakt als de Almachtige (vergelijk Gen. 17: 1). Maar nu zal Hij Zich nog veel heerlijker openbaren in Zijn verbondsnaam: Jahweh, HEERE. Dat hoeft overigens niet te betekenen dat Abraham, Izak en Jakob deze Naam helemaal niet zouden hebben gekend (zie hiervoor het gebruik van de Naam HEERE in Genesis). Maar de wijze waarop de HEERE Zijn Naam zal openbaren in de verlossing van Zijn volk uit Egypte, zal nog veel heerlijker zijn dan zij Hem hebben gekend (vers 1-2). De Heere zal Zich volkomen houden aan het verbond dat Hij met de aartsvaders heeft opgericht. Hij zal hun nageslacht brengen in het land dat Hij hun eeuwen tevoren heeft toegezegd.

Ook verzekert de HEERE Mozes opnieuw dat Hij het smekende gekerm van Israël hoort en aan Zijn (trouw) verbond heeft gedacht! Op grond van Zijn verbond zal Hij Zich over hen ontfermen (vers 3-4). Ondanks alles wat er is gebeurd, blijft de boodschap die de Heere heeft voor Zijn volk precies dezelfde. Hij zal hen op een machtige wijze verlossen uit de slavernij Egypte. Hij zal Zich bewijzen als de God van Zijn volk. Hij zal Zelf zorgen dat Zijn volk Hem zal belijden als de HEERE Die hen uitleidt uit het diensthuis van Egypte. Hij zal hun het beloofde land geven. Want Hij is Jahweh, de HEERE (vers 5-7). Als Mozes met deze boodschap opnieuw bij het volk komt, willen zij niet meer naar hem luisteren (vers 8). Toch stuurt de Heere hem opnieuw naar de Farao. Mozes heeft daar weinig oren naar. Maar de Heere blijft bij Zijn Woord. Mozes moet de Farao opnieuw aanzeggen dat hij Gods volk moet laten trekken (vers 9-12).

c. Tekenen bij de Farao (Ex. 6: 27 - 7: 13)

Na een beknopte vermelding van het geslachtsregister van Mozes en Aäron wordt in vers 27 de draad van de geschiedenissen weer opgepakt. Mozes ziet het helemaal niet zitten om opnieuw naar de Farao te gaan. Wat heeft het eigenlijk voor zin? Bovendien is hij geen redenaar. De Farao zal toch niet luisteren (vers 27-29). Dat laatste heeft de Heere overigens van tevoren al gezegd en ook nu geeft de Heere weinig hoop op verbetering. Maar Mozes moet wel gaan. Toch hoeft hij niet alleen te gaan. Opnieuw mag Aäron met hem mee. Allermeeest gaat de Heere Zelf mee. Mozes mag komen namens de enige ware God en zo zal hij de meerdere zijn van de machtige Farao die in Egypte als god werd vereerd ('ik heb u tot een god gezet over Farao', vers 1). De Farao heeft gezegd dat hij de Heere niet kent. Hij zal de Heere leren kennen. De Heere zal Zijn heerlijkheid op zodanige wijze laten zien, dat alle Egyptenaren zullen weten dat Hij de Heere is. Als het niet goedschiks is, dan kwaadschiks. Niets en niemand zullen verhinderen dat Hij Zijn volk verlost uit de slavernij van Egypte (vers 1-5). Zo gaan Mozes en Aäron opnieuw naar het koninklijke paleis. Bij de Farao mogen zij het teken verrichten van de staf die verandert in een slang. Maar de Farao doet net alsof hij niet onder de indruk is. Hij laat zijn tovenaars roepen. Zij blijken ook in staat om hun staf te veranderen in een slang (draak). Maar de slang van Aärons staf blijkt sterker dan alle slangen van de tovenaars. Aärons staf verslindt al de andere staven. Farao zal merken dat alleen de HEERE de Almachtige is. Maar hoe minder hij er onderuit kan, hoe meer de Farao zich verhardt (vers 6-13).

TER OVERWEGING

1 Let erop dat in deze hoofdstukken de Naam van God steeds met: HEERE (De: 'Ik zal zijn, Die Ik zijn zal') wordt geschreven! De specifieke Naam voor de God van Israël. Zijn Verbondsnaam. De Naam van de levende God en de Vader van onze Heere Jezus Christus!

Wat was het volk blij toen Mozes en Aäron Gods verlossingsplan bekendmaakten. Des te zwaarder was het dat van de verlossing niets terecht leek te komen en de nood erger werd dan ooit tevoren. Wijs de kinderen erop dat de Heere ons leven soms heel anders leidt dan wij zouden denken of willen. Leer hen nog meer dat de Heere goed is en dat Hij blijft bij Zijn beloften, wat er ook gebeurt. Wie het verwacht van Zijn beloftewoord, komt nooit bedrogen uit.

2 Als alles lijkt te mislukken, verliest Mozes alle moed. Maar hij gaat met zijn bittere 'waaroms'

wel naar de Heere. Daarin geeft hij ons het goede voorbeeld. Spoor de kinderen aan met al hun noden naar de Heere te gaan. Vertel hun hoe goed het is je hart uit te storten voor Zijn aangezicht. Juist op de knieën geeft de Heere nieuwe moed en krachten aan hen die biddend op Hem wachten.

- 3 Wat is het mooi dat de Heere geen tittel of jota verandert aan de woorden die Hij heeft gesproken. Hij past Zijn boodschap niet aan als alles anders gaat dan Mozes en Aäron hadden verwacht. Niets kan Zijn plannen tegenhouden. Hij doet wat Hij zegt en daar blijft Hij bij. Over betrouwbaarheid gesproken! Hij is de HEERE, de Ik zal zijn, Die Ik zijn zal!
- 4 Farao verhardt zich tegen de Heere. Hij weigert Gods Woord te gehoorzamen. Hij wil zichzelf handhaven. Zo graaft hij zijn eigen graf. Zijn ongehoorzaamheid is een ernstige waarschuwing voor ons. Wee, wie zich tegen de Heere verzet.
- 5 De tovenaars van de Farao blijken in staat opzienbarende wonderen te verrichten. Onderschat de macht van de duivel niet. Occulte krachten zijn ook vandaag de dag meer dan boerenbedrog. Maar de Heere toont dat Hij sterker is dan de duivel. Hij is de Almachtige. De staf van Aäron verslindt alle andere staven. Wie schuilt bij de Heere Jezus met zijn zonden, waaroms en verdriet, hoeft voor de duivel en geen mens te vrezen.

GELOOFSLEER

In dit gedeelte openbaart God Zich op een bijzondere wijze. De tekenen die gebeuren zijn het teken dat Mozes en Aaron niet in eigen naam komen, maar in de Naam van levende God. De Heere sluit aan bij de gedachtewereld van de Egyptenaren en spreekt via wonderen tot hen. De gebeurtenissen met de staf die een slang wordt laat zien dat de HEERE alle macht heeft. Dit zou kracht moeten geven aan de woorden van Mozes en Aaron. De Nederlandse Geloofsbelijdenis leert in artikel 2 dat we God op twee manieren kunnen kennen, door de schepping en door Zijn Woord. Hier zien we de Heere op beide manieren spreken, alleen wil de Farao niet luisteren.

Art. 2 Waardoor God van ons wordt gekend

'Wij kennen Hem door twee middelen. Ten eerste door de schepping, onderhouding en regering der gehele wereld; overmits deze voor onze ogen is als een schoon boek, in hetwelk alle schepselen, grote en kleine, gelijk als letteren zijn, die ons de onzienlijke dingen Gods geven te aanschouwen, namelijk Zijn eeuwige kracht en Goddelijkheid, zoals de apostel Paulus zegt, Rom 1:20: welke dingen alle genoegzaam zijn om de mensen te overtuigen en hun alle onschuld te benemen. Ten tweede geeft Hij Zichzelf ons nog klaarder en volkomener te kennen door Zijn heilig en Goddelijk Woord, te weten, zoveel als ons van node is in dit leven, tot Zijn eer en de zaligheid der Zijnen.'

